

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,
Iurie Bejenaru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Pântea Marin în numele inculpatului Sandu Dumitru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014, în cauza penală în privința lui

Sandu Dumitru Petru,

născut la 25 octombrie 1986, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Alecu Russo 22, ap. 34.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 02 martie 2012 - pînă la 31 ianuarie 2013 (instanța de fond);
2. de la 25 februarie 2013 - pînă la 28 ianuarie 2014 (instanța de apel);
3. de la 16 aprilie 2014 - pînă la 08 iulie 2014 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 31 ianuarie 2013 Sandu Dumitru a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar pe art. 303 alin.(2) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunile civile ale părților vătămate Morari S., Schibin A., Bodrug I., Teacă M., Danilov A., Prihoda V., Gudumac A., Nichitici S., Babin D., au fost respinse.

2. De către organul de urmărire penală, Sandu Dumitru a fost învinuit de faptul că, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei

persoane, în perioada lunii mai 2010, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de perfectarea pașaportului cetățeanului României, aflându-se pe str. Pușkin, mun. Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Schibin Andrei, mijloace bănești în sumă de 1200 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 18 948, 48 lei, astfel cauzând cet. Schibin A. un prejudiciu material considerabil.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de perfectarea pașaportului cetățeanului României, aproximativ în luna septembrie 2010, aflându-se în mun. Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la Bodrug Iulita, mijloace bănești în sumă de 1950 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 31867,29 lei.

Continuându-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul anulării procedurii de port aplicate anterior cet. Bodrug Iulita, de către autoritățile România, aproximativ la sfârșitul lunii septembrie 2010, aflându-se în apropierea sediului ÎS „Poșta Moldovei” amplasată pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, mun. Chișinău, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere de la aceasta, bani în sumă de 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 8163, 65 lei, astfel cauzând părții vătămate Bodrug Iulita, un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 40030,94 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de perfectarea pașaportului cetățeanului României, în luna septembrie a anului 2010, aflându-se în preajma Palatului Național amplasat pe str. Pușkin, 21, mun. Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Teaca Maria, mijloace bănești în sumă de 650 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 10622, 43 lei, astfel cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de perfectarea pașaportului cetățeanului României, în luna octombrie a anului 2010, aflându-se pe str. Pușkin, mun.Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Danilov Andrei, mijloace bănești în sumă de 450 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 7316, 19 lei.

Continuându-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de perfectarea pașaportului cetățeanului României, invocând apariția problemelor la dobândirea documentelor de la organele de arhivă, aproximativ în luna octombrie 2010, aflându-se în preajma Centrului Comercial „Piața Centrala”, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Danilov A., bani în sumă de 1200 lei, astfel cauzând părții vătămate, un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 8 516,19 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de perfectarea pașaportului cetățeanului României, la 20 decembrie 2010, aflându-se în apropierea str. Ialoveni, mun.Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Morari Serghei, mijloace bănești în sumă de 450 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 7167, 55 lei.

Continuându-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul autentificării documentelor în vederea prezentării acestora organelor abilitate pentru obținerii pașaportului cetățeanului României, aproximativ la începutul lunii ianuarie 2011, aflându-se la stația terminus a rutei nr. 124, din or. Durlești, mun.Chișinău, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Morari S., bani în sumă de 75 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 1223, 20 lei.

Continuându-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit,

afirmînd și obligîndu-se intenționat fals sub pretextul deplasării în or. Iași, România, pentru perfectarea actelor în vederea obținerii pașaportului cetățeanului României, aproximativ la sfîrșitul lunii ianuarie 2011, aflîndu-se în apropierea magazinului „Pan Com”, amplasat pe str. Kiev, 16/1, mun.Chișinău, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Morari Serghei, bani în sumă de 40 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 654 lei, astfel cauzînd părții vătămate, un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 9044, 75 lei.

Tot el, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmînd și obligîndu-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce ține de redobîndirea cetățeniei române, aproximativ la începutul lunii martie 2011, aflîndu-se pe str. Milescu Spătaru, mun.Chișinău, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobîndit de la Prihoda Vadim, mijloace bănești în sumă de 175 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 2904, 3 lei.

Continuîndu-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmînd și obligîndu-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de redobîndirea cetățeniei române, aproximativ peste o săptămînă după transmiterea primei sume de bani, invocînd necesitatea completării unor blanchete, aflîndu-se pe str. Alecu Russo, mun.Chișinău, în curtea blocului locativ 22, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Prihoda V., mijloace bănești în sumă de 80 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 1314, 18 lei.

Continuîndu-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmînd și obligîndu-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de redobîndirea cetățeniei române, aproximativ la mijlocul lunii martie 2011, invocînd urgentarea perfectării actelor, aflîndu-se pe bd. Mircea cel Bătrîn, mun. Chișinău, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Prihoda Maria, bani în sumă de 40 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 665, 16, astfel cauzînd lui Prihoda V., un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 4883, 64 lei.

Tot el, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmînd și obligîndu-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce ține de redobîndirea cetățeniei române, aproximativ la începutul lunii martie

2011, aflându-se pe str. Milescu Spătaru, mun.Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la Gudumac Alexandru, mijloace bănești în sumă de 175 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 2904, 3 lei.

Continuându-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de ține de redobândirea cetățeniei române, aproximaiv peste o săptămână după transmiterea primei sume de bani, invocând necesitatea completării unor blanchete, aflându-se pe str. Alecu Russo, mun.Chișinău, în curtea blocului locativ nr. 22, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Gudumac A., mijloace bănești în sumă de 80 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 1314, 18 lei, astfel cauzând părții vătămate, un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 4218, 48 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de redobândirea cetățeniei române, aproximativ la sfârșitul lunii martie 2011, aflându-se pe bd. Mircea cel Bătrîn, mun.Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Nichitici Simion, mijloace bănești în sumă de 220 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 3675, 84 lei.

Continuându-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de redobândirea cetățeniei române, aproximativ la sfârșitul lunii iunie 2011, invocând urgentarea perfectării actelor, aflându-se în prejma magazinului „Fidesco”, amplasat pe str. Alecu Russo, 18/3, mun.Chișinău, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Nichitici S., mijloace bănești în sumă de 90 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 1486, 19 lei. Ulterior, urmărind același scop de profit, peste o perioadă de timp nedeterminată de către organul de urmărire penală, invocând apariția unor probleme în legătură cu actele prezentate, aflându-se în prejma magazinului „Fidesco”, amplasat pe str. Alecu Russo, 18/3, mun.Chișinău, a însușit prin

înșelăciune și abuz de încredere, de la cet Nichitici S., mijloace bănești în sumă de 95 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 1564, 51 lei, astfel cauzând părții vătămate, un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 6726, 54 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce ține de redobândirea cetățeniei române, aproximativ în luna mai 2011, aflându-se în curtea blocului locativ nr. 12/1, amplasat pe str. Mihai Sadoveanu, mun.Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Babin Dmitri, mijloace bănești în sumă de 50 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 827, 09 lei.

Continuându-și intenția sa unică și urmărind același scop de profit, afirmând și obligându-se intenționat fals sub pretextul acordării serviciilor ce țin de redobândirea cetățeniei române, aproximativ peste câteva zile după transmiterea primei sume de bani, aflându-se pe str. Alecu Russo, mun.Chișinău, a însușit prin înșelăciune și abuz de încredere, de la cet. Babin D., mijloace bănești în sumă de 150 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 2442, 57 lei, astfel cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 3269,66 lei.

2.1. Tot Sandu Dumitru, este învinuit că, urmărind scopul de a evita răspunderea penală și de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale, cunoscând despre faptul că cet. Botea Victor este citat de a se prezenta la organul de urmărire penală pentru a fi audiat în calitate de martor în cauza penală nr. 2011990335 de acuzarea sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 slin. (4) Cod penal, a stabilit prealabil cu acesta întrevvedere la domiciliul său în curtea blocului locativ nr. 22, amplasat pe str. Alecu Russo, mun.Chișinău. Respectiv, în vederea realizării intențiilor sale infracționale, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, la 21.12.2011, aproximativ la ora 18⁰⁰, întâlnindu-se cu cet. Botea Victor, a venit la el cu rugămintea de a face declarații mincinoase prin care acesta urma să confirme declarațiile sale făcute în calitate de învinuit la 15.12.2011, astfel adevărind versiunea sa falsă privind însușirea mijloacelor bănești de către cet.

Cucu Anatol de la cet. Schibin A., Bodrug I., Danilov A., Teaca M. și Morari S.

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Sandu D. să fie condamnat în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, la 10 ani 9 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 303 alin.(2) Cod penal, de stabilit 200 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, care potrivit prevederilor art. 87 alin.(1) Cod penal, corespund la 100 zile închisoare. În temeiul art. 84 Cod penal, definitiv, prin cumulul parțial de infracțiuni, de stabilit 11 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 3 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În argumentarea soluției a invocat că instanța contrar faptelor stabilite în cadrul cercetării judecătorești a constatat existența unor relații de ordin civil între inculpat și părțile vătămate, menționând lipsa scopului și intenției inculpatului privind însușirea mijloacele bănești în proporții deosebit de mari.

Instanța de judecată neîntemeiat a apreciat că acțiunile inculpatului țin de neexecutarea obligațiilor asumate în baza unui acord verbal, fiindcă reieșind din cumulul de probe pertinente și concludente examinate în cadrul cercetării judecătorești, se constată că Sandu Dumitru, pînă a intra în posesia mijloacelor bănești a avut intenția de a-i însuși, fără a executa obligațiunile asumate, demonstrînd părților vătămate sub un pretext fals voința sa de servicii legale în vederea redobîndirii cetățeniei române.

Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; prezentarea, la încheierea tranzacției, a documente false; încheierea tranzacției în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește persoană pentru a-și atinge interesele etc.

Prin urmare, inculpatul de la bun început nu a avut intenția de a presta anumite servicii și de a executa anumite obligații, astfel dobîndind ilicit mijloacele bănești în proporții deosebit de mari de la părțile vătămate.

Consideră, că poziția instanței precum că Sandu D. a întreprins acțiuni în vederea realizării obligațiilor sale prin primirea de la părțile vătămate a copiilor actelor personale precum și a prezentat acestora cereri - blanchete pentru a le completa este una nefondată, fiindcă acțiunile menționate, au fost întreprinse de către inculpat în vederea realizării intențiilor sale infracționale și în scopul convingerii victimelor în legalitatea acțiunilor sale și executarea obligațiilor asumate, fapt ce a determinat părțile vătămate de a avea încredere în promisiunile lui Sandu D. și de ai încredința acestuia mijloacele bănești.

Mai mult ca atât, potrivit informației prezentate de către Ambasada României în Republica Moldova nr. 4723 din 23.11.2011, se constată, că *„începând cu data de 16.08.2010 depunerea dosarelor de redobândire a cetățeniei române la Secția Consulară a Ambasadei României se face doar personal. Conform prevederilor art. 13 alin (1) al Legii nr. 21/1991 a cetățeniei române, modificată și republicată, cererea de acordare sau, după caz, de redobândire a cetățeniei române se formulează în limba română, se adresează Comisiei pentru cetățenie și se depune personal sau, în cazuri temeinic justificate, prin mandatar cu procură specială și autentică la sediul Autorității Naționale pentru Cetățenie, fiind însoțită de acte care dovedesc îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege.*

Astfel, potrivit informației nominalizate mai sus, se reține că prezentarea actelor în vederea redobândirii cetățeniei române nu poate fi efectuată prin împuternicirea sau cu participarea terțelor persoane, fapt care în asemenea circumstanțe exclude buna credință a inculpatului Sandu D. de a-și asuma anumite obligațiuni și confirmă intenția acestuia de a însuși ilicit mijloacele bănești.

Cît privește învinuirea adusă în baza art. 303 alin.(2) Cod penal, acuizarea a menționat că au fost aduse suficiente probe în confirmarea vinovăției lui Sandu D., însă instanța neîntemeiat i-a ignorat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014, a fost admis apelul acuzatorului de stat, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărîre, prin care.

- Sandu Dumitru a fost condamnat în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a finanțelor pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 303 alin. (2) Cod penal, amendă în mărime de 300 unități

convenționale.

În temeiul art. 84 alin.(3) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, pedepsele stabilite urmează a fi executate de sine stătător.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat faptele și circumstanțele comiterii infracțiunii de escrocherie, săvârșită în proporții deosebit de mari și amestecul în înfăptuirea justiției și la urmărirea penală, invocate în rechizitoriu, concluzionând că prin probele prezentate și cercetate în cadrul ședinței instanței de apel și anume prin declarațiile părților vătămate a fost demonstrat faptul că Sandu D. a avut intenția de a le deposeda de bani și că după ce convenea cu aceștia asupra sumei care urmează a fi achitată pentru redobândirea cetățeniei străine sub pretextul apariției unor probleme cu actele, mai solicita de la ei și alte sume de bani, iar ulterior, nu răspundea la apelurile acestora.

Mai mult ca atât, în timpul confruntărilor avute în cadrul urmăririi penale, între inculpat și părțile vătămate, Sandu D. în totalitate nega faptul că le cunoaște pe părțile vătămate, menționând că pentru prima dată le vede.

Instanța de apel a menționat că latura obiectivă a escrocheriei este realizează prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se înțelege transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament (de ex., primirea unui bun în credit care trebuie plătit în rate) poate fi încadrată drept escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, prevederi stipulate în Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28.06.2004.

Înșelăciunea se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene. Actele de înșelăciune pot fi înfăptuite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan.

Cît privește versiunea inculpatului, precum că el nu a însușit mijloacele bănești primite de la părțile vătămate, dar le-a transmis în România persoanei

Cucu A., pe care instanța de fond a apreciat-o ca întemeiată, instanța a considerat că urmează a fi apreciată ca un drept de apărare al inculpatului și de eschivare a acestuia de la răspunderea penală. Concluziile instanței referitor la faptul că Sandu D. restituind banii părților vătămate nu a avut intenția de a-i deposeda de bani, este neîntemeiată, deoarece inițial acesta refuza faptul că a primit de la părțile vătămate careva sume de bani și chiar că le cunoaște.

Referitor la învinuirea adusă în baza art. 303 alin.(2) Cod penal, instanța a conchis că vinovăția lui Sandu D. a fost pe deplin demonstrată, or, latura obiectivă a amestecului în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală se poate manifesta în acțiuni diferite: rugăminți, promisiuni, cereri, ceia ce a și avut loc, fapt confirmat și de martorul Prihoda Vadim, care a declarat că inculpatul Sandu D. i-a cerut că în cazul în care v-a fi chemat la poliție să nu declare că acesta se ocupă de perfectarea pașapoartelor românești.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recursuri ordinare avocatul Pântea Marin în numele inculpatului Sandu Dumitru, care, invocând ca temei prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârii contestate cu menținerea sentinței instanței de fond, deoarece instanța administrând probele acuzării și cele ale apărării, corect a concluzionat că acestea nu confirmă faptul că inculpatul avea scopul de a însuși banii părților vătămate prin înșelăciune sau abuz de încredere. Astfel, corect a fost reținut că între inculpat și părțile vătămate, au apărut niște relații în baza cărora inculpatul și-a asumat obligațiunea de a facilita redobândirea cetățeniei române de către părțile vătămate, iar ultimele pentru acest serviciu, și-au asumat obligațiunea de a-i achita sumele respective. Cât privește acțiunile civile ale părților vătămate, instanța corect le-a respins, deoarece părțile vătămate singure au renunțat la acțiune, iar la materialele cauzei sunt anexate recipisele întocmite personal de către victime, în care sunt indicate că prejudiciul le-a fost recuperat integral, careva pretenții față de inculpat nu au. Mai mult ca atât, în recipise au menționat că doresc ca urmărirea penală în privința inculpatului să fie încetată.

Referitor la învinuirea adusă în baza art. 303 alin.(2) Cod penal, instanța just a considerat că partea acuzării n-a dovedit prin probele sale că inculpatul l-a determinat pe Botea V. să facă declarații falsă organului de urmărire penală, cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale.

Astfel, la baza deciziei instanței de apel au fost puse doar probele acuzării, care sunt lipsite de suport legal și care nu dovedesc intenția inculpatului pe ambele capete de acuzare.

7. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune admiterea acestora din următoarele considerente.

Conform art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, inclusiv și în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Analizând argumentele invocate în recursurile ordinare înaintate de avocatul Pântea Marin în numele inculpatului Sandu D., în raport cu soluția adoptată de instanța de apel și actele cauzei, instanța de recurs conchide că, în speță există erori de drept, care se cuprind în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

În acest aspect, Colegiul lărgit va statua și asupra respectării prevederilor art. (1) alin.(3) Cod procedură penală, care, referitor la scopul procesului penal, stipulează că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

În conformitate cu prevederile art.113 Cod penal, instanța de apel, era obligată să deducă din actele cauzei *„...determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală a art. 303 alin.(2) Cod penal”*.

La caz, Colegiul penal lărgit subliniază faptul că în partea motivată a soluției adoptate de către instanța de apel, aceasta conchide că *„...vina lui Sandu Dumitru în baza art. 303 alin. (2) Cod penal este pe deplin demonstrată ori, latura obiectivă a amestecului în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală se poate manifesta în acțiuni diferite: rugăminți, promisiuni, cereri, ceia ce a și avut loc deoarece, martorul Botea V., a confirmat faptul că inculpatul i-a cerut că în cazul în*

care v-a fi chemat la poliție să nu declare că acesta se ocupa cu perfectarea pașapoartelor românești”.

Cu viziunea reflectată mai sus, Colegiul penal lărgit nu poate fi de acord, deoarece latura obiectivă a componenței prevăzute la alin. (2) art. 303 Cod penal, o constituie fapta de exercitare a amestecului sub orice formă, în judecarea cauzelor de către instanțele de judecată.

Prin *exercitarea amestecului în judecarea cauzelor de către instanțele de judecată* se are în vedere exercitarea influențării, asupra unui judecător aparte sau asupra întregului complet de judecată, de către o persoană care nu intră în componența completului de judecată, completul avînd în componență examinarea cauzei care constituie obiectul de interes al acelei persoane.

Este obligatoriu ca exercitarea amestecului să vizeze tocmai judecarea cauzelor de către instanțele de judecată, nu alte aspecte: relația judecătorului cu colectivul de muncă; activitățile civice și de caritate; activitățile didactice sau științifice; alte activități extrajudiciare.

De menționat în acest sens, că imixtiunea în cauză, trebuie să fie de o așa natură încît să influențeze asupra cercetării rapide, complete și obiective a cauzei penale.

Așadar, nu pot fi reținute alte aspecte de exercitare a amestecului asupra organului de urmărire penală cum ar fi: activitatea de menținere a ordinii publice; activitatea de control sau de exercitare a activității operative de investigații; relația ofițerului de urmărire penală cu colectivul de muncă; activitățile didactice sau științifice etc.

Cît privește categoria de victime a componenței în cauză, Colegiul penal lărgit reamintește că organele de urmărire penală, în prim plan, sunt reprezentate de ofițerii de urmărire penală, care potrivit art. 1 al Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală nr. 333 din 10.11.2006 se definesc ca: *„...persoana care, în numele statului și în limitele competenței sale, efectuează nemijlocit urmărirea penală în cauze penale și exercită alte activități prevăzute expres de lege”* și care de asemenea, sunt desemnați în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal sau Centrului Național Anticorupție și subordonați organizațional conducătorului instituției respective.

În al doilea rînd, procurorul, care este reprezentantul organelor de drept, abilitat cu dreptul de a exercita urmărirea penală, în temeiul art. 270 Cod de procedură penală, iar prin coroborare cu prevederile art. 8 din Legea cu privire

la Procuratură nr. 294 din 25.12.2008: „...exercită urmărirea penală în numele statului în privința infracțiunilor atribuite în competență, iar în caz de necesitate poate exercita sau poate prelua urmărirea penală privind orice categorie de infracțiuni, în condițiile Codului de procedură penală.”

Așadar, prin dispozițiile legale și funcționale ale legislației în vigoare sunt stabiliți expres subiecții care nemijlocit exercită activitatea de urmărire penală, iar din moment ce obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la alin. (2) art. 303 Cod penal îl formează *relațiile sociale cu privire la neadmiterea imixtiunii în activitatea organelor de urmărire penală*, este evident faptul că victime ale infracțiunii vizate pot fi în mod exclusiv doar ofițerii de urmărire penală și procurorii, or nu în zadar legiuitorul a consfințit în distincte acte normative principiul independenței și autonomiei activității Procuraturii; a neadmiterii subordonării altor organe sau instituții ale statului în activitatea desfășurată de procuror și ofițerul de urmărire penală.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel neîntemeiat și eronat a extins calitatea martorului Botea V. (victimei) prevăzute la alin. (2) art. 303 Cod penal, astfel, fiind denaturat scopul urmărit de legiuitor și intenția acestuia de a ocroti penal activitatea organelor de drept care desfășoară nemijlocit urmărirea penală.

7.1. Cu referire la condamnarea lui Sandu D. în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, Colegiul penal constată că, instanța de apel a examinat complet și obiectiv toate probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face ca concluzia instanței privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii date, să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată desfășurat și minuțios în textul hotărârii instanței de apel, care în coroborare demonstrează complet vina lui Sandu Dumitru în infracțiunea prevăzută la alin.(5) art. 190 Cod penal, astfel Colegiul consideră justă concluzia instanței referitor la corectitudinea stabilirii stării de fapt și calificării acțiunilor inculpatului pe acest capăt de învinuire.

Totodată, instanța de recurs constată că, fiind în prezența împrejurărilor, conform cărora probele administrate la dosar și anume: - *declarațiile părților vătămate Schibin An., Teaca M., Bodrug I., Danilov A., Morari S., Prihoda V.,*

Gudumac A., Nichitici S., Babin D., potrivit cărora prin intermediul unor prieteni, l-au cunoscut pe Sandu D., de la care au aflat că acesta poate să-i perfecteze actele pentru redobândirea cetățeniei române și obținerea pașaportului cetățeanului român. Inculpatul le-a explicat condițiile, prețul și actele care urmează a fi prezentate pentru dobândirea cetățeniei române. Ulterior, s-au întâlnit cu Sandu D. unde, i-au fost transmise copiile actelor necesare și bani, însă de la fiecare parte vătămate diferite sume de bani, după care, peste o perioadă de timp de către inculpat i-au fost date blanchete de cereri pe care le-au întocmit, în scopul primirii pașapoartelor românești, - confruntările efectuate între părțile vătămate Schibin An., Teaca M., Bodrug I., Danilov A., Morari S. și a martorilor Danilov Mihail, Danilov Ludmila și bănuitul Sandu Dumitru, conform cărora părțile vătămate și martorii își susțineau declarațiile făcute anterior în cadrul urmăririi penale, iar bănuitul declara că pe aceștia îi vede pentru prima dată și anterior nu i-a cunoscut, - descifrările convorbirilor telefonice de la companiile de telecomunicație „Orange” SA pentru perioada lunii noiembrie 2010 - noiembrie 2011 ce dețin cartele SIM 068249377, 069992141, 068915661, 068889889, care au fost utilizate de către Sandu D. Potrivit procesului-verbal de examinare din 17 noiembrie 2011 și, respectiv 16.12.2011, se constată că, abonatul Sandu D. utilizând cartelele SIM 069992141 și 068889889 a apelat (intrare/ieșire) în diferite perioade de timp părțile vătămate Morari S., Danilov A., Bodrug I., Schibin A. și Teaca M., - procesul-verbal de percheziție din 15 decembrie 2011 efectuat la domiciliul lui Sandu D. în mun. Chișinău, str. Alecu Russo 22, ap. 34, în cadrul căruia au fost depistate și ridicate două blanchete de cereri privind solicitarea acordării cetățeniei române, care confirmă declarațiile părților vătămate care au relatat că inculpatul le-a înmînat blanchete de cereri pe care ei le-au întocmit și restituit acestuia (f.d.189, vol.I), - informația prezentată de către Ambasada României în Republica Moldova nr. 4723 din 23 noiembrie 2011, se constată că începînd cu data de 16.08.2010 depunerea dosarelor redobândire a cetățeniei române la Secția Consulară a Ambasadei României se face doar personal. Conform prevederilor art. 13 alin (1) al Legii nr. 21/1991 a cetățeniei române, modificată și republicată, cererea de acordare sau, după caz, de redobândire a cetățeniei române se formulează în limba română, se adresează Comisiei pentru cetățenie și se depune personal sau, în cazuri temeinice justificate, prin mandatar cu procură specială și autentică la sediul Autorității Naționale pentru Cetățenie,

fiind însoțită de acte care dovedesc îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege (f.d. 142, vol. I), - *informația prezentată de către SC „Gara de Nord” SA în scrisoarea nr. 04 din 03 ianuarie 2012*, potrivit căreia, rutele Chișinău - București sunt deservite de către ÎS „Gările și Stațiile auto” mun. Chișinău str. Mitropolitul Varlaam 58 Gara Chișinău, iar prin *informația prezentată de către șeful centrului Trilateral de Contact Galați în scrisoarea nr. 58 din 11 ianuarie 2012*, se constată, că în perioada 01.01.2010 - 01.01.2012 cetățeanul R. Moldova, Cucu Anatolie născut la data de 15.05.1987, nu figurează cu intrare/ieșire în/din România (f.d. 251 vol.I), iar instanța de apel just a constatat că probele prezentate de acuzare dovedesc vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal.

Argumentele recurentului, precum că probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, în opinia Colegiului, sînt neîntemeiate. Instanța ierarhic inferioară, reieșind din prevederile legale nominalizate, au dat o apreciere corectă declarațiilor părților vătămate, a martorilor, precum și celorlalte probe, care au fost analizate în ansamblu, în mod obiectiv.

Prin urmare, argumentele inculpatului Sandu Dumitru, precum că acesta nu a comis infracțiunea de escrocherie, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvîrșită în proporții deosebit de mari, pentru care a fost condamnat, sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, inculpatul urmărind scopul de a se eschiva de la răspunderea penală.

În acest sens, instanța de apel corect a menționat că, latura obiectivă a escrocheriei se exprimă prin dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Astfel, prin *dobîndirea ilicită a bunurilor* legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptul asupra acestora.

Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului – denaturarea informațiilor despre sine sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene. Actele de înșelăciune pot fi înfăptuite pe cale verbală, în

scris ori folosind ambele căi simultan.

Abuzul de încredere are la bază relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rîndul lor au în suport relații de prietenie, de serviciu, de afaceri etc., care cunoscînd o anumită evoluție și avînd amprenta încrederii, sunt exploatare cu rea-voință de potențialul escroc la realizarea rezoluției infracționale.

Prin oricare dintre cele două modalități – înșelăciunea sau abuzul de încredere – care în realitate se și pot suprapune, făptuitorul induce victima în eroare, îi crează o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidența sa ori a altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui.

Pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări. Aptitudinea unui mijloc sau metode de a induce în eroare depinde și de personalitatea victimei, de gradul de instruire și educație, de mediul din care provine, de starea psihică în care se găsea în momentul săvîrșirii faptei.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Astfel, instanța de recurs menționează, că în speță, cu certitudine s-a constatat că Sandu Dumitru a avut intenția de a deposeda de bani părțile vătămate Schibin An., Teaca M., Bodrug I., Danilov A., Morari S., Prihoda V., Gudumac A., Nichitici S., Babin D., iar după ce convenea cu aceștia asupra sumei de bani care urmează a fi achitată pentru redobîndirea cetățeniei străine, sub pretextul apariției unor probleme cu actele depuse, mai solicita de la victime și alte sume de bani, după care, la apelurile acestora nu răspundea.

Mai mult ca atît, la efectuarea confruntărilor care au avut loc pe parcursul urmăririi penale între inculpat și părțile vătămate, Sandu D. în totalitate nega că le cunoaște și că le vede pentru prima dată.

Prin urmare, Colegiul conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise la art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată în partea condamnării lui Sandu D. în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, astfel, temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare în această parte nu există și, potrivit

legii, se impune menținerea hotărîrii atacate în partea dată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, recursurile ordinare declarate de avocatul Pântea Marin în numele inculpatului Sandu Dumitru urmează a fi admise, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea condamnării lui Sandu D. în baza art. 303 alin.(2) Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărîri.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Pântea Marin în numele inculpatului Sandu Dumitru, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2014, în partea condamnării lui Sandu Dumitru în baza art. 303 alin.(2) Cod penal și pronunță o nouă hotărîre, în partea respectivă, după cum urmează.

Sandu Dumitru se achită în baza art. 303 alin.(2) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Menține condamnarea lui *Sandu Dumitru* în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, la 8 (opt) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a finanțelor pe un termen de 3 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Termenul de executare a pedepsei lui *Sandu Dumitru* se calculează din momentul reținerii acestuia.

Decizia este irevocabilă, publicată la 05 august 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Iurie Bejenaru